

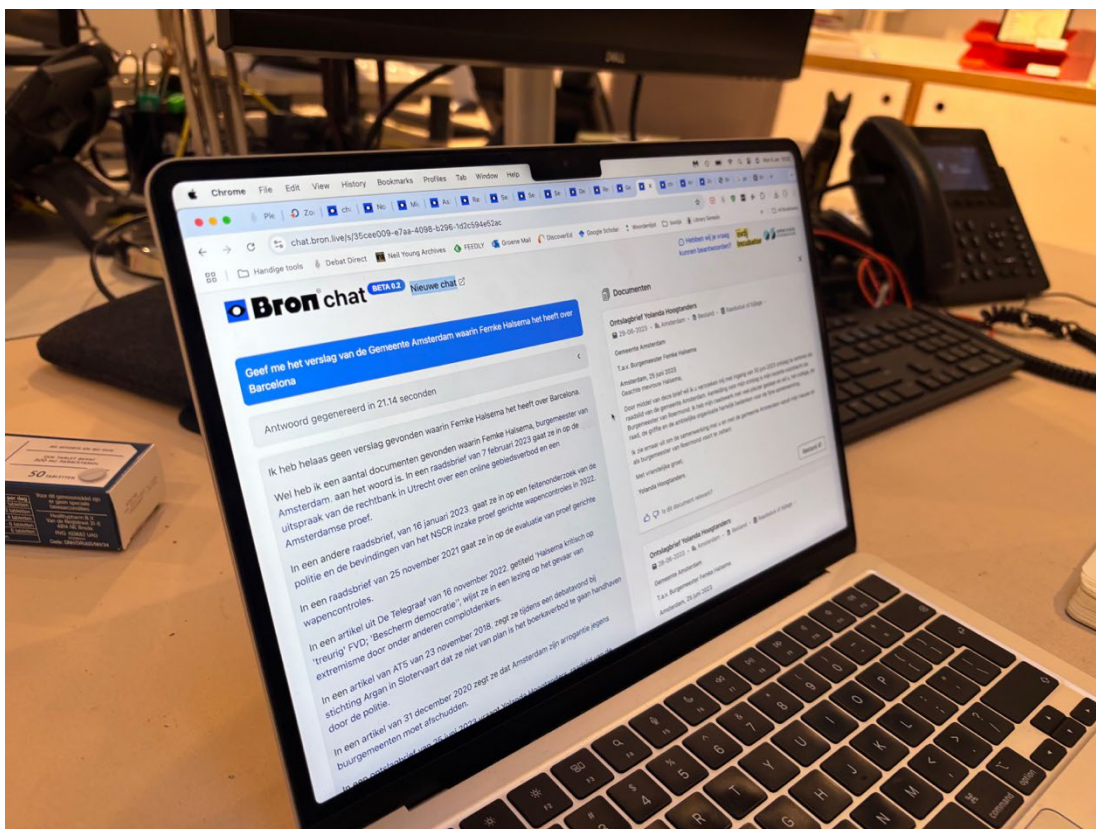
HANDLEIDING VOOR JOURNALISTEN

<https://chat.bron.live/>

Versie 2025

BRON CHAT

Bron chat maakt 3,5 miljoen open overheidsdocumenten makkelijk doorzoekbaar met AI chat voor journalisten. Samen met Open State Foundation ontwikkeld vanuit [SVDJ Incubator](#).

INHOUD

1. Colofon
2. Hoe werkt het?
3. Reviews

COLOFON

Bron chat is gemaakt door Jeremy Crowlesmith (developer), Henri Bouwmeester (journalist), Joost van de Loo (impact producer), Isabeau Hoonakker (project manager), Jan van der Burgt (project lead journalism tooling Open State Foundation).

Over Bron chat

Bron chat is een tool voor journalisten en onderzoekers, ontwikkeld door SVDJ Incubator in samenwerking met Open State Foundation. Onze missie: alle openbare overheidsinformatie makkelijk en snel doorzoekbaar maken doormiddel van een AI chat.

Goed om te weten

Bron chat maakt gebruik van AI voor makkelijk en snel zoeken in openbare overheidsdata, en lijkt daarin wel wat op ChatGPT, maar dan verifieerbaar, speciaal voor journalisten gemaakt, door een Nederlands team zonder winstoogmerk, en puur draaiend op openbare Nederlandse overheidsinformatie.

Wat Bron chat biedt:

- **Toegang tot miljoenen documenten:** Doorzoek 3,5 miljoen overheidsdocumenten op één centrale plek.
- **Gebruiksvriendelijke bronverwijzingen:** Directe links naar originele documenten en downloadbare pdf's.
- **Samenwerking:** Deel jouw zoekresultaten eenvoudig met collega's via doorstuurbare links.
- **Nieuwe inzichten dankzij AI:** Ontdek verbanden en patronen in overheidsdata.
- **Transparante data:** Ontsloten door Open State Foundation, een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

3 Bron chat- handleiding voor journalisten

- **Speciaal voor journalisten en onderzoekers:** Een betrouwbare, flexibele tool ontwikkeld door SVDJ Incubator 2024, onderdeel van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek.

Heb je meer vragen over deze tool?

Neem dan contact met ons op. Alle feedback is welkom.

Contact

Isabeau Hoonakker

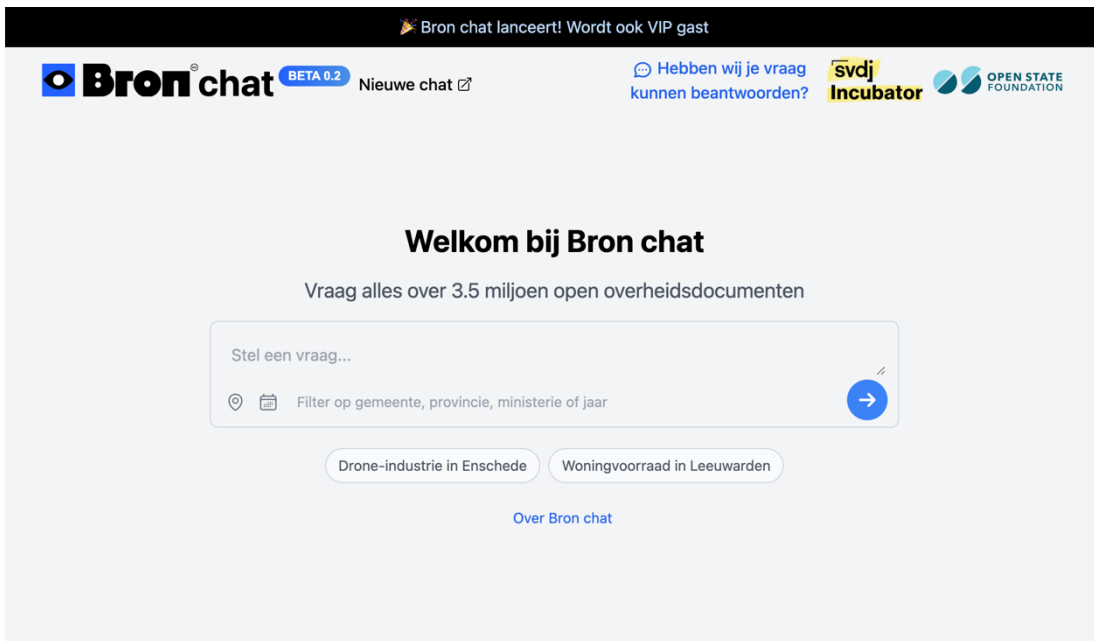
isabeau@openstate.eu

Joost van de Loo

tel: 06-50733904

1. HOE WERKT HET?

Wij vinden dat iedere journalist moet kunnen onderzoeken, zowel landelijk als lokaal en in de regio. Daarom maakt Bron chat alle openbare overheidsinformatie makkelijk en snel doorzoekbaar met AI. Ook zonder ervaring met onderzoeksjournalistiek kun je Bron chat eenvoudig gebruiken. Gratis, in iedere browser.

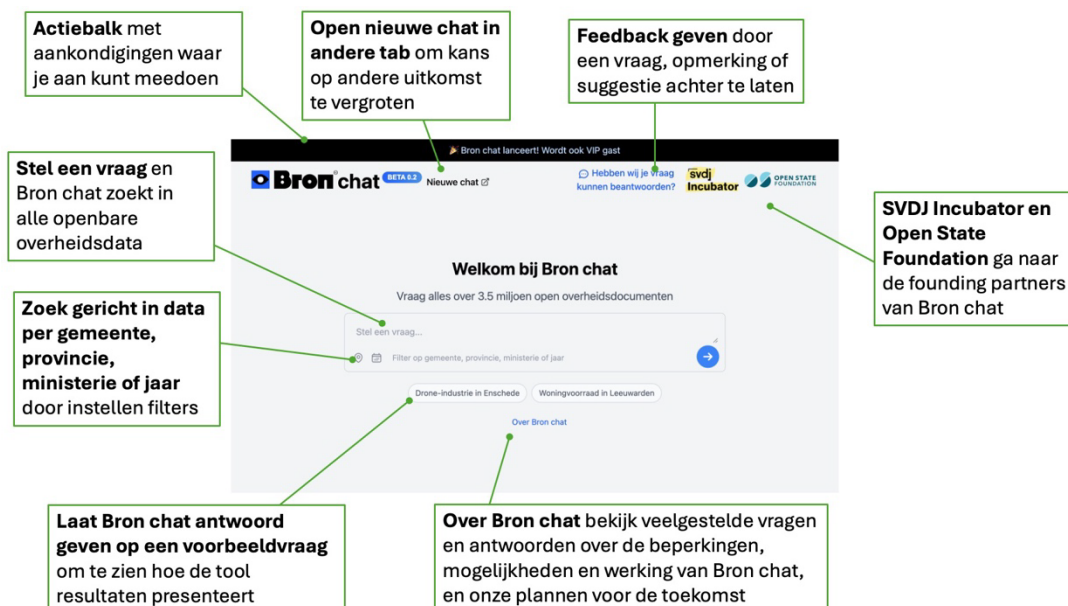
Bron chat homepage

Wat geeft de beste resultaten? Benader Bron chat gewoon alsof je iemand interviewt vanuit journalistieke nieuwsgierigheid, maar dan wel heel direct en specifiek. Bijna respectloos zakelijk. Mobiliseer je kennis over details en vaktermen in het domein van jouw onderzoek. Hoe steviger je aanpak, hoe meer Bron chat levert.

Functionaliteit/ onboarding

Zie hieronder wat je kunt doen op de homepage van Bron chat.

5 Bron chat- handleiding voor journalisten

Vier voorbeeldscenario's

Journalisten en onderzoekers gebruiken Bron chat op allerlei momenten en manieren. Om je een beeld te geven van hoe Bron chat voor je kan werken, beschrijven we hieronder het begin, midden en eind van vier veelvoorkomende gebruikersscenario's.

1. Brainstorm

Begin: Een journalist van de Almelose Courant is op zoek naar inspiratie of een lead voor een nieuw verhaal over duurzaamheid. Ze zoekt in Bron Chat op "duurzaamheid" en filtert op documenten van de gemeente Almelo van 2020 tot 2025. De tool toont beleidsstukken en rapporten over Almelo's duurzaamheidsbeleid.

Midden: In de documenten valt het de journalist op dat Almelo streeft naar 45% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Ze vraagt Bron Chat: "Wat is de voortgang van Almelo op het gebied van CO2-reductie?". Uit de samenvattingen van voortgangsrapportages blijkt dat Almelo achterblijft op schema, met name door tegenvallende resultaten in de industrie.

Eind: De journalist besluit een artikel te schrijven over de haalbaarheid van Almelo's klimaatdoelen. Via Bron Chat vindt ze namen van relevante

6 Bron chat- handleiding voor journalisten

ambtenaren, wethouders en bedrijven om te interviewen.

2. Jezelf inwerken in een nieuw thema

Begin: Een journalist die normaliter schrijft over onderwijs, krijgt de opdracht om een artikel te maken over de decentralisatie van de jeugdzorg. Ze heeft weinig voorkennis van dit onderwerp. Om snel een overzicht te krijgen van de belangrijkste ontwikkelingen en discussiepunten, zoekt ze in Bron Chat op termen als "decentralisatie jeugdzorg", "jeugdwet" en "jeugdhulp gemeenten".

Midden: De zoekresultaten bevatten beleidsnota's, onderzoeksrapporten en verslagen van Kamerdebatten over de transitie van de jeugdzorg van het Rijk naar gemeenten. Door de samenvattingen te scannen die Bron Chat genereert, krijgt de journalist snel inzicht in de aanleiding, doelen en knelpunten van de decentralisatie. Ook ontdekt ze met welke thema's de jeugdzorg raakt aan haar eigenlijke specialisme, zoals passend onderwijs en ondersteuning van kwetsbare leerlingen.

Eind: Met de opgedane basiskennis is de journalist in staat om gericht te zoeken naar actuele informatie over de jeugdzorg in haar gemeente. Ze gebruikt Bron Chat om lokale beleidsstukken, jaarverslagen van jeugdzorgorganisaties en berichten over relevante raadsdebatten op te sporen. Op basis daarvan kan ze aan de slag met het schrijven van een inhoudelijk onderbouwd artikel, waarbij ze de landelijke ontwikkelingen vertaalt naar de situatie in haar gemeente.

3. Follow-up verhaal maken

Begin: Naar aanleiding van een gemeentelijke beleidsnota over daklozenopvang wil een journalist een vervolgverhaal maken. Hij is benieuwd wat er sinds de publicatie van de nota in de praktijk is gebeurd. Om te beginnen zoekt hij de originele beleidsnota op in Bron Chat en leest de automatisch gegenereerde samenvatting om de hoofdpunten op te frissen.

Midden: De journalist gaat in Bron Chat op zoek naar documenten van na de publicatiedatum van de beleidsnota, met prompts als "daklozenopvang", "maatschappelijke opvang" en "Hoeveel budget is er besteed aan daklozenopvang". Hij vindt raadsvoorstellen, voortgangsrapportages en nieuwsberichten waaruit blijkt wat de gemeente inmiddels heeft ondernomen om de doelen uit de nota te behalen. Hij achterhaalt hoeveel extra opvangplekken er zijn gerealiseerd, welke knelpunten er zijn gesignaleerd en hoeveel budget er tot nu toe is besteed.

Eind: Met de verzamelde informatie heeft de journalist een goed beeld van de actuele stand van zaken rond het daklozenbeleid. Hij besluit het verhaal aan te vullen met perspectieven uit de praktijk. Via Bron Chat achterhaalt hij relevante organisaties en zorgverleners die hij kan interviewen. Geïnspireerd door Bron chat naar ervaringsverhalen van mensen met ervaring van daklozen- en thuisloosheid zelf die de persoonlijke impact van het beleid invoelbaar maken voor de lezer.

4. Kennis vergroten: hoe werkt de overheid

Begin: Een journalist vraagt zich af of bepaalde documenten van de gemeente openbaar zouden moeten zijn. Hij twijfelt eraan of de juiste procedures zijn doorlopen bij een recente aanbesteding. Om te achterhalen wat er allemaal speelt bij dit onderwerp, zoekt hij in Bron Chat op termen als "Wet open overheid", "Woo-verzoek" en "openbaarmaking".

Midden: In de zoekresultaten ziet de journalist nieuwsberichten, Kamerstukken en juridische analyses over het recht op openbaarheid en de uitzonderingsgronden die overheden daarbij kunnen hanteren. Hij leert hoe hij zelf een Woo-verzoek kan indienen om documenten op te vragen. Ook ontdekt hij dat er in andere gemeenten soortgelijke discussies spelen over gebrek aan transparantie bij aanbestedingen, wat wijst op een breder maatschappelijk vraagstuk.

Eind: De kennis die de journalist heeft opgedaan met Bron Chat sterkt hem in zijn voornemen om de betreffende aanbesteding onder de loep te

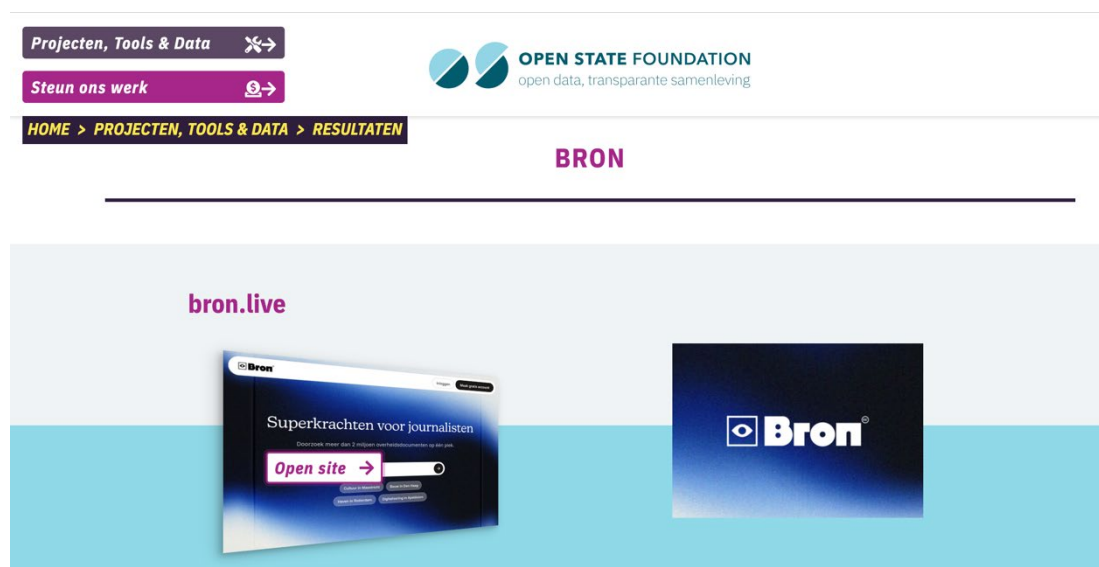
8 Bron chat- handleiding voor journalisten

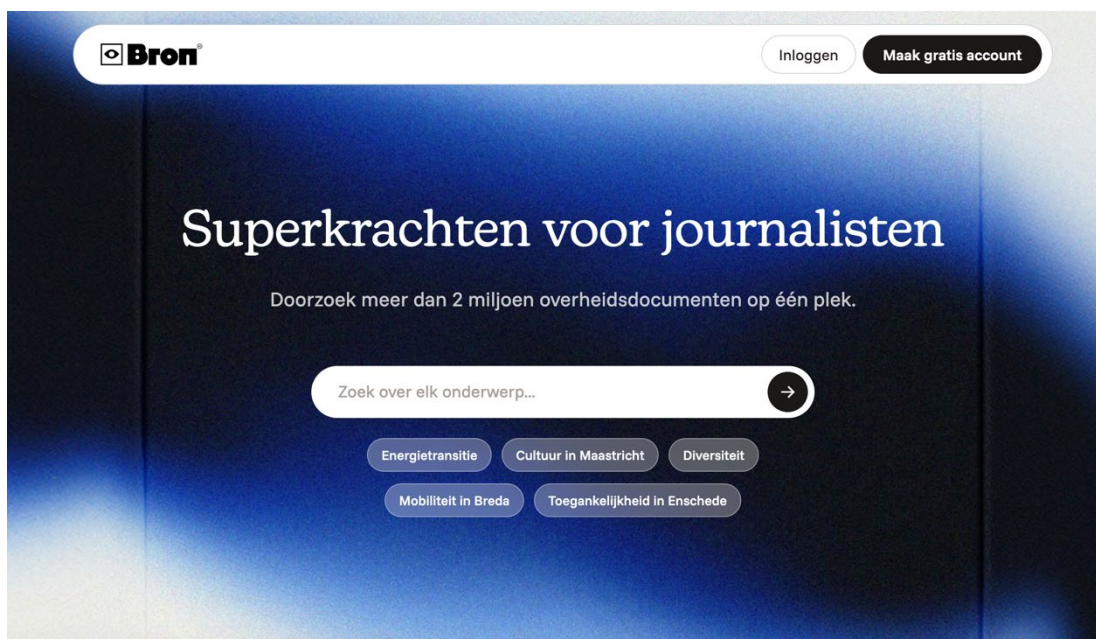
nemen. Hij dient een Woo-verzoek in bij de gemeente en zoekt contact met collega-journalisten om ervaringen uit te wisselen. Met de inzichten die hij verzamelt kan hij een onthullend artikel schrijven en bijdragen aan het publieke debat over transparantie in het lokaal bestuur. Bron Chat helpt hem zo om zijn rol als waakhond van de democratie te vervullen.

Data in Bron chat

Bron chat put uit datasets van de decentrale overheid, die door Open State Foundation worden verzameld en ontsloten voor journalisten en iedereen die openbare overheidsdata nodig heeft. De meest actuele informatie over deze onderliggende bronnen en datasets vind je hier:

<https://bron.live/data>

FAQ - veelgestelde vragen

Voor een laatste versie van deze vragen en antwoorden, ga naar <https://chat.bron.live/>.

Voor wie is Bron chat?

Aanleiding voor het maken van Bron chat is de drempeligheid van onderzoek doen, met name voor journalisten en redacties met minder tijd en middelen. Onderzoekers en journalisten worden soms gek van de traagheid, complexiteit en gebrekkige verifieerbaarheid. Vooral bij het werken met dossiers waarin data en overheidsinformatie belangrijk zijn. Hoe worstel je je door een Woo-verzoek heen met 30.000 documenten?

Bij welke uitdagingen komt Bron chat van pas?

- *Bergen documenten.*
Te veel documenten en bronnen om alles door te werken.
- *Woo ontmoediging.*
Overspoeld door grote Woo verzoeken
- *Data disbalans.*
Zoveel tijd doorbrengen met data dat je nauwelijks tijd meer hebt voor je verhaal.

10 Bron chat- handleiding voor journalisten

- *Schermtijd en overbelasting.*
Steeds meer werkdruk en schermtijd: vastgeklikt raken aan bureau en scherm.
- *Saaie invalshoeken.*
Gevoel alsof je bekende paden bewandeld, ondanks je kennis, creativiteit en netwerk.
- *Vastlopen in details.*
Vastlopen met een onderzoek waar je diep in zit.
- *Traagheid.*
Complexe dossiers maken het lastig om je snel in te werken en te bepalen of verder onderzoek zin heeft.
- *Onbetrouwbare AI.*
Ongemak bij commerciële tools en services met AI

Wat is het verdienmodel van Bron chat?

Bron chat is een gratis dienst van Open State Foundation, een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk. Hun missie: bijdragen aan een digitaal transparante overheid en daarmee aan een controleerbare en vitale democratie. Op de site van Open State foundation vind je meer informatie over de financiële steun voor dit project (Bron chat) en de stichting.

Wie zit er achter Bron chat?

Bron chat wordt gemaakt door een team van SVDJ Incubator dat bestaat uit Jeremy Crowlesmith, Henri Bouwmeester en Joost van de Loo, in samenwerking met Open State Foundation. Voor vragen of interviewverzoeken kunt u contact opnemen met Joost van de Loo: +31 6 507 339 04

Welke data zit er wel en niet in Bron chat?

Bron chat put uit datasets van de decentrale overheid, die door Open State Foundation worden verzameld en ontsloten voor journalisten en iedereen die openbare overheidsdata nodig heeft. De meest actuele informatie over deze onderliggende bronnen en datasets vind je hier:

<https://openstate.eu/nl/projecten-tools-data/resultaten/bron/>

11 Bron chat- handleiding voor journalisten

Hoe actueel is de data in Bron chat?

Open State Foundation brengt 3.5 miljoen documenten samen op één centrale plek. Het actualiseren, updaten en beter doorzoekbaar maken van al die informatie is een continu proces. Informatie ouder dan 3 maanden is te vinden via Bron chat, mits het opgenomen is in [Bron](#) (het platform van Open State Foundation waarin alle data bij elkaar wordt gebracht).

Als Bron chat iets niet vindt, bestaat het dan ook niet?

Bron chat is geen zoekmachine, maar levert als AI chat wel altijd antwoorden inclusief bronverwijzingen en links naar de brondocumenten. Als vuistregel kunnen we stellen dat datgene wat Bron chat vindt een hoge mate van betrouwbaarheid heeft. Door de aard van 'large language models', de AI technologie waar Bron chat mee werkt, kun je echter geen harde conclusies trekken over documenten die niet naarboven komen tijdens een sessie. Soms bestaan ontbrekende documenten wel degelijk. Daarom gebruik je Bron chat meestal in aanvulling op andere tools voor journalistiek onderzoek.

Wat gebeurt er met mijn data als gebruiker van Bron chat?

Bron chat slaat informatie op over jouw zoekgedrag, maar bewaart niets over jouw identiteit als gebruiker. Momenteel staat alles lokaal in Nederland, op de servers van Open State Foundation.

Wat willen jullie bereiken met Bron chat?

Bron chat democratiseert het doen van onderzoek, doordat zoeken in openbare overheidsdata (3,5 miljoen documenten, van bijvoorbeeld raadsvergaderingen tot alle gepubliceerde Woo verzoeken) nu flexibel en makkelijk wordt voor alle soorten journalisten en onderzoekers, zowel landelijk als in de regio. Hierdoor kan de journalistiek met minder middelen meer bereiken. Onze visie voor Bron chat, en diensten die er mogelijk in de toekomst nog bij gaan komen, is dat iedere journalist in Nederland moet kunnen onderzoeken op het niveau van Follow The Money.

Hoe zeker is het dat Bron chat blijft bestaan?

12 Bron chat- handleiding voor journalisten

Bron chat is een dienst van Open State Foundation, en daarmee afhankelijk van donaties. Ben je er net als wij van overtuigd dat iedereen vrij moet kunnen beschikken over vitale overheidsinformatie over bijvoorbeeld het onderwijs, de zorg of het klimaat? Steun dan Open State Foundation in haar missie voor digitale transparantie bij de overheid. Doneren kan via dit formulier [<https://openstate.eu/nl/doneren/>].

Waarom bestaat Bron chat?

Sinds 2012 wordt overheidsheidsdata al ontsloten door Open State Foundation. Toch maakten journalisten spaarzaam gebruik van de data in [Bron](#). Hoge werkdruk in combinatie met steeds grotere data sets – denk aan Woo-verzoeken met tientallen en soms honderden documenten - werpen drempels op voor onderzoekende journalisten.

Toekomst: wat komt er nog aan? En welke kansen zijn er?

Bron chat staat nu al online en wordt gebruikt door lokale private journalisten en anderen: <https://chat.bron.live>

Bron chat zal eind maart 2025 door Open State Foundation verder worden gehost en doorontwikkeld. Daarnaast is de broncode *open source* beschikbaar voor iedereen.

Na deze oplevering als 'oplossing', kunnen andere geïnteresseerden verder met het vermarkten en doorontwikkelen van Bron chat (en technologie die we hebben gemaakt voor Bron chat en die nu dus open source beschikbaar is voor iedereen).

Voor Open State Foundation en anderen die zich hiermee bezig willen houden liggen er uitdagingen ten aanzien van:

- realiseren van zichtbaarheid en bekendheid van Bron chat;
- educatie richting potentiële en huidige gebruikers;
- ontdekken van manieren om meer uit de huidige tool te halen binnen de werkpraktijk van lokale journalisten;
- verdere verbetering van Bron chat in samenspraak gebruikers en belanghebbenden.

Voor de nabije toekomst moedigen we iedereen aan om - gebruikmakend van Bron chat en alles wat we daaromheen opleveren en neerzetten - energie te stoppen in het maken van nieuwe diensten en tools die de drempels voor onderzoek doen verder verlagen.

13 Bron chat- handleiding voor journalisten

Op termijn hopen we dat lokale journalisten en ook betrokken burgers elkaar met steeds meer enthousiasme en vertrouwen gaan vinden rond dossiers en verhalen waarin openbare overheidsinformatie een rol spelen.

Toekomst: Kansen voor Bron chat

Tot slot hebben we de volgende kansen gedefinieerd voor zowel het groeien van het gebruik als de technische mogelijkheden van Bron chat:

Kansen voor communicatie, educatie, marketing en impactproductie:

1. AI trainers voor journalisten betrekken bij promotie en educatie rond Bron chat;
2. Mediapartners en ambassadeurs inzetten die de tool willen helpen promoten;
3. Vermelding van de tool in de toolkit 'AI in de Journalistiek';
4. Deelname aan VVOJ regiomiddagen dmv praktische workshops;
5. Bron chat onderdeel maken van lesprogramma op scholen voor journalistiek;
6. Samen sector-onderzoek doen met Designing Journalism, Fontys;
7. Bron chat als faciliterend hulpmiddel bij burgerjournalistiek, bijvoorbeeld via Bureau Burgerberaad,
8. Bron chat als faciliterend hulpmiddel bij projecten als Fearless Cities;
9. Deelname aan NLPO Inspiratiedagen, demo of workshop Onderzoek doen met Bron Chat;
10. Deelname aan het eerste Nederlandse Journalistiek Festival in Deventer in september 2025
11. Een plek maken voor vroege gebruikers van de tool om samen te komen en tips te delen, early adopters network;
12. Bron Chat vast onderdeel maken van workshops over onderzoek doen met overheidsdata, die Open State Foundation geeft aan lokale journalisten.

Kansen voor technische verbetering en uitbreiding van de tool:

- 1) Overstappen naar een generieke AI inference proxy zoals liteLLM.
- 2) Toepassing van het open source model GPT-NL dat in Q4 van 2025 wordt gelanceerd, om de gegenereerde antwoorden te verbeteren;
- 3) Goede evals creëren en de chunking strategy, embedding modellen, en andere aspecten van retrieval verbeteren.
- 4) Geautomatiseerd optimaliseren van de system prompts met een library als DSPy.
- 5) Extracten van alle tabellen in de PDFs naar een gestructureerd format en ook op een gestructureerde manier gequeryed kan worden door iets als Text2SQL.
- 6) Integreren gestructureerde data van open spending via Text2SQL.

14 Bron chat- handleiding voor journalisten

- 7) “Entity recognition”, om gericht te kunnen zoeken en filteren op mensen, locaties en organisaties.
- 8) Betere metadata, zoals het automatisch genereren van tags voor de documenten, of partij namen in PoliFLW.
- 9) een ‘data quality reporting’ tool, ontwikkeld door Open State Foundation, om de transparantie te vergroten over welke data wel en niet in de tool zit;

Video Q&A met developer Jeremy Crowlesmith

Om jou meer inzicht te geven in de keuzes die gemaakt zijn tijdens het maakproces, voerden we een vraaggesprek met de developer van Bron chat, Jeremy Crowlesmith. Vragen die in het [webinar](#) aan bod kwamen:

- Welk probleem lost Bron Chat op?
- Waarom heb je voor AI chat gekozen voor het oplossen van dat probleem? Welke andere opties heb je overwogen?
- Is de onvoorspelbaarheid en veranderlijkheid van AI chat (steeds ander antwoord bij identieke vraag) niet onhandig voor journalisten?
- Is het voor een stichting als Open State wel mogelijk om alle overheidsdata continu netjes bij elkaar te scrapen en compleet en up-to-date te houden?

15 Bron chat- handleiding voor journalisten

- Welke aanwijzingen heb je dat lokale journalisten door Bron chat nu ook sneller beginnen aan onderzoek doen en onderzoeksverhalen maken?
- Waarom kan ik documenten waarvan ik weet dat ze bestaan niet vinden met Bron chat terwijl ze gewoon op [Overheid.nl](https://overheid.nl) staan?

[Bekijk de video Q&A](#)

2. REVIEWS, QUOTES, KRITIEK, EN 'GEMAAKT MET BRON CHAT'

Odine van der Vleuten, PZC

algemeen verslaggever

“Bij ons op de redactie is veel aandacht voor het gebruik van AI. Zelf vind ik die techniek vooral als hulpmiddel, heel interessant. De PZC heeft geen geld voor gedegen onderzoekjournalistiek, maar we willen wel andere, betere artikelen maken en dat kan werkelijk van alles zijn. Ik ben geen onderzoeksjournalist en zeker geen AI-deskundige, maar de productie komt meestal wel op mijn pad. Denk aan een artikel over moestuinieren of een verhaal over het parkeren van een groeiend aantal auto's in voortuinen. Ik wil onderbouwde vergelijkingen kunnen maken en bijvoorbeeld weten hoe vaak bewoners in heel Zeeland hun voortuintjes betegelen om goedkoper te kunnen parkeren. Bron chat heb ik voor dit soort onderzoek gebruikt. Even los van de resultaten op dit moment, denk ik dat de tool mij en ons enorm kan helpen. Juist in dit type werk. Normaal gesproken ben ik maar zo een half jaar verder om een verhaal zoals het voortuin-parkeren, rond te krijgen. De tool helpt om dit soort zaken snel inzichtelijk te krijgen. Aan de andere kant heb ik ook gemerkt dat de tool de Zeeuwse topografie niet goed op orde heeft. Uit sommige gemeenten in Zeeland kreeg ik namelijk helemaal geen data. Inmiddels heb ik begrepen dat dit vooral te maken heeft met de aanlevering van data van een aantal Zeeuwse gemeenten, een verbeterpunt voor de toekomst dus.”

Saskia Bonger, TU Delft

Hoofdredacteur

“Journalistiek gezien is mijn werk als hoofdredacteur niet altijd even uitdagend. Op de TU worden de belangrijke zaken eerst bestuurlijk, uitvoerig besproken. Vanuit de TU wel begrijpelijk, maar journalistiek gezien minder interessant. Pas als de beslissing is genomen, word ik op de hoogte gebracht. Het grootste gedeelte van mijn tijd zit daardoor in het

verzamelen van interessante feiten die hebben geleid tot de uiteindelijke besluitvorming. Ik moet bestuursleden bijna stalken om bepaalde interessante feiten helder te krijgen. Ik kan echt met lichte jaloezie naar gemeenteraad verslaggevers kijken die met deze tool, heel eenvoudig, het complete voortraject van de beslissing; wie was ervoor, wie was ertegen, boven tafel halen. Dat soort informatie kun je veel gemakkelijker verzamelen met Bron chat en dat geeft meer veel transparantie. Gevolg van onze omslachtige werkwijze is ook dat we als redactie vaak de klacht horen dat we enorm veel vragen indienen. Volgens mij is dat niet meer dan logisch. Als redactie zouden wij het heel fijn vinden als alle universiteiten zich verplichten om hun bestuursdata openbaar beschikbaar te maken via Bron chat. Er zijn nu initiatieven om ons als universiteiten hier samen met de andere universiteiten sterk voor maken.”

Sascha Meijer, Open Universiteit Rotterdam

Coördinator onderzoeksredactie

“Ik wil graag aansluiten bij het relaas van mijn collega Saskia Bonger. Wij zouden enorm geholpen zijn als we de beschikking hebben over een systeem zoals Bron chat. Ik weet dat er initiatieven zijn bij andere universiteiten om dit voor elkaar te krijgen. Deze avond is een goede aanleiding om die initiatieven weer nieuw leven in te blazen”.

Hans Jorg van Broekhoven, Bureau Dubbelstraat (Roosendaal)

zelfstandig ombudsjournalist

“Door een onvoorzien personeelstekort heb ik Bron chat niet zo uitvoerig kunnen testen als de bedoeling was. Dat neemt niet weg dat ik me verbaasd heb over de snelheid waarmee de tool je van allerlei relevante feiten kan voorzien. Voor mijn werk en bedrijf is dat juist aspect meer dan welkom. Wel vond ik het jammer om te merken dat nog niet alle Nederlandse gemeenten hun data beschikbaar hebben gesteld.”

Merel De Buck (Momus)

onderzoeksjournalist

18 Bron chat- handleiding voor journalisten

“Voor mij als onderzoeksjournalist vind ik het vooral van belang om te benadrukken dat er meer stappen gemaakt moeten worden in de toegankelijkheid van bestuurlijke data. Dat kan met Bron chat. Daarnaast moeten wij als ‘de journalistiek’ beter leren werken en omgaan met dit soort tools.”

Rein Tuininga, ZwolleNieuws

eigenaar, uitgever, journalist

Op dit moment gebruik ik de chat veel om te zoeken naar bronnen binnen de overheidsinformatie. Als ik iets lees over de overheid in de media, dan probeer ik de bron te vinden waar het vandaan komt. Ik ga altijd terug naar de bron van een verhaal. Kan ik die niet vinden, dan publiceer ik niet. Ik wil absoluut weten waar een verhaal vandaan komt. Bron Chat is daar een handig middel voor. Ik gebruik het nog eerder dan naar de gemeentesite te gaan of in ibabs te zoeken. Komt ook omdat Bron Chat alles bij elkaar zet en je zo een redelijk adequaat overzicht hebt van wat er te vinden is.

Op de zoekterm hoeveel asielzoekers Zwolle moet opnemen kreeg ik het volgende terug: 4% Zwolle heeft relatief veel plezierzoekers 5%
Vergeleken bij de rest van Nederland heeft Zwolle relatief veel 0%
huishoudens die bestaan uit plezierzoekers

In de chat zelf kwam het wel goed terug: Volgens de meest recente documenten, die dateren van 21 mei 2024, moet de gemeente Zwolle opvang bieden aan 717 asielzoekers. Hiervan zijn er 61 alleenstaande minderjarige vluchtelingen.

Ik gebruik Bron Chat dus regelmatig en heb meerdere bronnen achter de hand zoals ibabs, gemeente Zwolle, Provincie Overijssel etc.

Mandy Meijer, De Telegraaf

Leidinggevend onderzoeksjournalist

“Op onze redactie, zeker bij de oudere ervaren collega’s, overheerst de gedachte dat je achter je bureau weg moet. Je moet het veld in om

19 Bron chat- handleiding voor journalisten

verhalen op te halen. Een nieuwe tool als deze wordt daardoor niet automatisch enthousiast uitgeprobeerd. Zelf zag ik vooral tijdbesparing in deze tool. Daarom had ik een van mijn collega's voorgesteld om Bron chat te gebruiken bij een verhaal over cameratoezicht in bibliotheken.

Vervolgens zag de collega in kwestie een antwoord verschijnen over de parkeergelegenheid van vrachtwagens waarna hij liet weten dat de tool niet werkte. Punt. Achteraf bleek het probleem lag bij de vraagstelling te liggen, bij de prompt, die was te algemeen. Dat je als journalist, een dosis sceptis hebt, is gezond, maar we moeten open staan om met een tool als Bron chat te werken en om te gaan. Daar moeten we de juiste balans nog in vinden. Het werkt nog niet perfect, maar wat ik ervan gezien heb, is dat het je veel werk en tijd kan besparen. Je kunt je feiten snel verzamelen, waardoor je eerder aan het echte werk, je veldwerk toekomt.”

Rens Blom

Freelancer en ondernemer/uitgever van een nieuwsbrief met onderzoeksverhalen uit het Castricumse

“Als oprichter en journalist van Nieuws uit Castricum, een hyperlokale e-mailniewsbrief over de gemeente Castricum, heb ik Bron begin 2025 kunnen uitproberen.

Hoewel ik erg positief ben over het concept en zeker kansen zie voor lokale en regionale media heeft Bron mij begin 2025 nog niet kunnen helpen. Navraag bij het team wijst uit dat Bron relatief weinig documenten over de gemeente Castricum bevat waardoor de AI tool mij onvoldoende kon helpen bij actuele onderzoeken. Jammer voor mij maar dat kan ook de realiteit zijn bij het testen van het groeiend aantal AI tools in ons vakgebied. Omdat de ontwikkelingen op het AI-vlak snel gaan, blijf ik Bron in ieder geval volgen en hoop ik dat de tool mij later wel kan assisteren bij het onderzoek doen.”